

1521-во заседание , 4-6 март 2025 г.

(формат „Права на човека“)

Н46-39 Група дела „Българска православна старостилна църква и други“ срещу България (жалба № 56751/13)

Наблюдение на изпълнението на решенията на Европейския съд

Отноsimи документи
CM/Notes/1521/H46-39

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че тези дела засягат системен проблем, свързан с необоснованите откази на българските съдилища да регистрират православни църкви на основание, че имената им са сходни с името на Българската православна църква или че имат същата религиозна доктрина като Българската православна църква;

По отношение на индивидуалните мерки

2. приветстваха решението на Върховния касационен съд от 16 декември 2024 г. като значително положително развитие, с което се постановява регистрация на Българската православна старостилна църква; изразиха обаче загриженост относно законодателните изменения от 31 януари 2025 г., последвали това решение, които биха могли да доведат до прекратяване на църквата жалбоподател, или да я принудят да промени името си на основания, отхвърлени от Европейския съд; отбелязаха също, че църквата жалбоподател Независима православна църква би могла да бъде засегната по подобен начин, ако подаде ново искане за регистрация.

3. призоваха властите да предприемат необходимите законодателни мерки, за да предотвратят всякакви негативни последици за Българската православна старостилна църква, свързани с горепосочените законодателни изменения, и да обмислят приемането на привременни мерки за тази цел; освен това ги приканиха да предоставят информация в отговор на останалите въпроси, посочени в анализа на Секретариата;

По отношение на общите мерки

4. отбелязаха със задоволство, че решението на Върховния касационен съд от 16 декември 2024 г. се основава на съобразено с Конвенцията тълкуване на разпоредбите на Закона за вероизповеданията от 2002 г.; въпреки това изразиха дълбоко съжаление от факта, че българският парламент прие незабавно през януари 2025 г. законодателна реформа, която сега изглежда прави невъзможно такова съобразено с Конвенцията тълкуване на вътрешното право;

5. подчертаха, че законодателните изменения от януари 2025 г. създават пречки пред процеса на изпълнение на тази група дела в националния правен ред, което е повод за безпокойство в светлината на безусловното задължение на България да изпълнява решенията на Европейския съд;

6. призоваха властите да преразгледат приетите законодателни изменения, за да приведат националното законодателство в съответствие с Конвенцията и заключенията на Европейския съд, и да обмислят привременни мерки, за да се избегнат отрицателни последици за всички регистрирани църкви;

7. насърчиха българските власти да използват наличните ресурси на Съвета на Европа, за да разработят правна рамка, която да отговаря на изискванията на настоящите решения, и да си сътрудничат тясно със Секретариата в този контекст; отбелязаха в тази връзка, че предоставянето на специален (законодателен или конституционен) статут на църква, с която е свързано населението на определена държава, може да бъде съвместимо с изискванията на чл. 9 от Конвенцията, ако държавата въведе правна рамка, която зачита правата, залегнали в Конвенцията и задължението на държавата за неутралност и която се прилага по недискриминационен начин, както е изяснено в практиката на Европейския съд;

8. решиха да възобновят разглеждането на тази група дела най-късно на своето 1545-о заседание (декември 2025 г.).